

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos LXXVII. — Izdan in razposlan dne 21. avgusta 1897.

Vsebina: Št. 192. Ukaz o sodniški pripravljalni službi.

192.

Ukaz pravosodnega ministra z dne 15. avgusta 1897. l.

o sodniški pripravljalni službi.

Na podstavi §. 99. v zakonu z dne 27. novembra 1896. l. (drž. zak. št. 217) (zakona o uredbi sodnij) se ukazuje v porazumu s finančnim ministrom:

I. Splošna določila.

§. 1.

Triletna pripravljalna služba, katero je opraviti, preden se kedo pripusti k preskušnji za sodniško službo (§. 4. zakona o uredbi sodnij), se začenja za pravne praktikante, kateri v prošnji za vzprejem v sodno prakso izjavijo, da se mislijo posvetiti sodniški službi ali opraviti preskušnjo za sodniško službo, z nastopom sodne prakse, sicer pa s tistim dnevom, katerega poda pravni praktikant, ki je že v sodni praksi, prošnjo za podelitev avskultantskega mesta ali oddá izjavo, da se misli posvetiti sodniški službi ali opraviti preskušnjo za sodniško službo. To zadnjo izjavo je oddati predsedništvu višje deželne sodnije ustno ali pismeno.

V koliko se sodna praksa, opravljena pred začetkom sodniške pripravljalne službe, računi v službeno dobo ter se vštevá pri odmeri pokojnine, to se določa po predpisu §. 17., odstavka 2. zakona o uredbi sodnij in po posebnih predpisih, ki veljajo o tem.

§. 2.

Določiti zbornu sodnijo prve stopinje in okrajne sodnije zunaj sedeža zborne sodnije, pri katerih je uporabljati avskultanta ali pravnega praktikanta, ki je v pripravljalni službi, in pa odločiti o tem, ali mora opraviti del pripravljalne službe pri viši deželni sodniji, pristoji predsedniku višje deželne sodnije.

Pri kateri okrajni sodniji na sedežu zborne sodnije je opraviti pripravljarno službo, določa predsednik zborne sodnije prve stopinje, kateremu je odkazal avskultanta ali pravnega praktikanta v opravo pripravljalne službe predsednik višje deželne sodnije.

Odredbe o kraju, v katerem je opraviti pripravljarno službo ali posamezne dele pripravljalne službe, se smejo vsaki čas izpremeniti, da se dá osebam, ki so v pripravljalni službi, primernejše opravilo in boljša izomika. Od odredb, ki jih je dal višje deželne sodnije predsednik, se sme odstopiti samo z njegovo privolitvijo.

Na državno pravdnništvo spadajoči del pripravljalne službe je opraviti pri državnem pravdništvu v prvem odstavku oznamenjene zborne sodnije prve stopinje.

§. 3.

Osebe, ki so v pripravljalni službi, je odkazati v službovanje samo takim sodnijam, ki dajejo po poprečnem obsegu in vrsti svojih opravil zadosti posla in priložnosti za izomiko. Zlasti se je izogibati tega, da bi se odkazalo isti sodniji v pripravljarno

službo preveliko število oseb, in bi se spravljalna s tem v nevarnost dosega namena sodniške pripravljalne službe za vse.

§. 4.

Pri določbi kraja, v katerem je opraviti pripravljalna služba pri okrajnih sodnijah in pri zbornih sodnijah, prve stopinje (državnem pravdnistvu), se je kolikor moči ozirati na želje avskultanta ali pravnega praktikanta in na njegove zasebne in družinske razmere.

O prošnji, da bi se smela opraviti ali nadaljevati pripravljalna služba pri drugi okrajni sodnji kakor tisti, katero je določil predsednik zborne sodnije prve stopinje, mora dokončno odločiti predsednik zborne sodnije prve stopinje.

§. 5.

O prošnji, da bi se smela nadaljevati pripravljalna služba v okolišu druge više deželne sodnije, odloči predsednik te više deželne sodnije. Prošnjo je podati pismeno pri predsedništvu tiste više deželne sodnije, v katere okolišu opravlja tisti čas prosivec pripravljarno službo.

Ako se ugotovi prošnji, je določiti hkratu zorno sodnijo prve stopinje in okrajne sodnije zunaj njenega sedeža, pri katerih je nadaljevati pripravljarno službo.

Ko se ugotovi prošnji, je poslati spričevala o dosedanjih opravah osebe v pripravljalni službi (§. 7., odstavek 2. zakona o uredbi sodnij) predsedniku tiste više deželne sodnije, v katere okolišu je nadaljevati pripravljarno službo.

§. 6.

Pravnim praktikantom, ki so v pripravljalni službi, se sme enako kakor avskultantom, ki so v pripravljalni službi (§. 49., odstavek 2. opravilnega reda), dovoliti dopust za odpočitek, trajajoč dva tedna.

II. Namen sodniške pripravljalne službe.

§. 7.

Sodniška pripravljalna služba je določena ne samo za to, da podučijo natančno o raznih pri sodnijah in državnih pravdnistvih navadnih opravilih in o načrtih, kako jih je obravnavati in reševati, ter da dá priložnost in navodilo v dosego za sodno službo

potrebne spretnosti in praktične izurjenosti v opravilih, ampak mora tudi mimo tega utrditi pravno znanstveno izomiko avskultantov in pravnih praktikantov in jo popolniti, jih pripraviti za enotno doumevanje in praktično razumevanje prava in pravnega življenja, ter jih naposled učiti gotovega izvrševanja materialnega prava in njega uporabe na razmere življenja, spravljene pred sodnijo, pravega pravnega presojanja in odločanja civilnih in kazenskih primerov.

Pripravljalna služba mora s tem v osebah, ki si izberó poklic sodnika, vzbujati hkratu spoznavanje, da prava naloga sodnikova ni izvrševanje oblik pravosodja in vzdrževanje predpisanega opravilnega hoda, ampak reševanje pred sodnijo došlih pravnih primerov v glavni stvari, in da se potemtakem, da se ta naloga reši vselej v skladu s posledki razvoja pravnega znanstva, strokovna znanstvena izomika ne sme završiti niti s fakultetnimi nauki niti ne s preskušnjo za sodniško službo.

§. 8.

V dosego teh namenov je vravnati pripravljarno službo tako, da osebe, ki so v pripravljalni službi:

1. spoznajo vsa opravila posameznih službenih vrst državlanske in kazenske sodne oblasti in pa opravila sodne pisarnice in pravosodne uprave, in si

2. morejo v vseh opravilnih vrstah sodniškega in državnopravdniskega poklica pridobiti sposobnosti in zmožnosti, potrebne za samostalno opravljanje službe sodnika in državnega pravdnika.

Vrhu tega je pri zbornih sodnijah, pri katerih se uporabljajo avskultanti in pravni praktikanti, ki so v pripravljalni službi, napravljati ž njimi pravilne vadbe, pri katerih je težiti po znanstvenem obravnavanju praktičnih primerov ter se ozirati hkratu na nadaljno izomiko (§. 10. zakona o uredbi sodnij).

§. 9.

Ker ima sodniška pripravljalna služba bolj podučen značaj, ni dopustno, do dobrega porabiti vso delovno moč oseb, ki so v pripravljalni službi, s čemer bi se kratili spredaj oznamenjeni nameni pripravljalne službe. Razen če se morajo udeleževati sej in razprav, je vravnati službena opravila pravnih praktikantov in avskultantov, ki so v pripravljalni službi, tako, da jim ostane neki del opravilnih ur prost za učenje in znanstveno nadaljno izomiko.

III. Vodba pripravljalne službe.

§. 10.

Vodba pripravljalne službe in nadzor oseb, ki opravljajo pripravljalno službo, pristoji mimo dobe, ko se uporabljajo pri viši deželni sodniji, predsedniku tiste zborne sodnije prve stopinje, pri kateri ali v katere okolišu je opraviti pripravljalno službo. Dokler traja opravilo pri okrajni sodniji, pristoji neposredni nadzor pravnega praktikanta ali avskultanta predstojniku okrajne sodnije.

Med uporabo pri viši deželni sodniji opravlja vodbo in nadzor predsednik više deželne sodnije ali po predsedniku v to določeni svetovavec više deželne sodnije.

§. 11.

K vodstvu pripravljalne službe spada, zaukazati pričetek in konec posameznih, s tem ukazom predpisanih ali dopuščenih uporab, izbrati sodniške uradnike, katerim je pri posameznih sodnijah odkazati osebe, ki so v pripravljalni službi, določiti red za opravilo v posameznih pri sodniji navadnih službenih vrstah državlanske in kazenske sodne oblasti in pa v opravih sodne pisarnice in pravosodne uprave in urediti in nadzirati vaje. K vodstvu pripravljalne službe spada nadalje, preodkazovati osebe, ki so v pripravljalni službi, državnemu pravdnístvu, prositi, da se one odkážejo viši deželni sodniji, dovoljevati, da se dokonča pripravljalna služba pri finančni prokuraturi ali v odvetniški pisarnici, in preodkazovati jih, ako se izreče, da je to zadnje potrebno, finančni prokuraturi ali v odvetniško pisarnico.

Izbrati uradnike, katerim se pri državnem pravdnístvu ali finančni prokuraturi pridelé osebe, ki so v pripravljalni službi, in pa določiti red za opravilo v posameznih tam navedenih službenih vrstah, pristoji predstojnikom teh oblastev. Vrsto opravila v pisarnici odvetnika določuje ta.

§. 12.

Dokler traja opravilo pri državnem pravdnístvu, pri finančni prokuraturi ali v pisarnici odvetnika, pristoji neposredni nadzor oseb, ki so v pripravljalni službi, predstojnikom teh oblastev ali odvetniku

(§. 9. zakona o uredbi sodnij). Kadar zakrivi odkazani avskultant ali pravni praktikant nepristojnosti ali prelomke dolžnosti, morajo imenovane osebe dati to na znanje predsedniku zborne sodnije prve stopinje.

§. 13.

V vodbo pripravljalne službe poklicane osebe morajo s primernimi naredbami in z nadziranjem, katero jim pristoji, skrbeti za to, da se osebam, ki so v pripravljalni službi, daje opravilo in se one uporabljajo po predpisih tega ukaza tako, kakor ustreza namenom pripravljalne službe. Zastran tega si morajo dati od časa do časa predložiti opravilne znamenke, ki so jih dolžne pisati osebe, katere so v pripravljalni službi, in pa posamezna njih dela ter se udeležiti posameznih vadeb, ki se napravljajo pri sodniji.

§. 14.

Pri izboru sodniških in državnopravdníških uradnikov, katerim se odkážejo v šolanje in izomiko osebe, ki so v pripravljalni službi, se je ozirati kakor na vrsto in obseg opravil, ki jih morajo ti uradniki obdelovati, tako tudi na vsakokratno stopinjo pripravljalne službe in njene dosedanje posledke, da se dá kolikor moči priložnost za tako opravilo, ki ustreza ravno dotičnemu stanju pripravljalne službe. Na uradnike, ki nimajo sposobnosti, s koristjo podučevati druge osebe, posebnó na uradnike, katerim manjka potrebne razgovornosti ali veselja, spuščati se v tečaj misli osebe, ki jo je podučiti, in pojasniti in popravljati njene nazore, se nikakor ni ozirati. Nobenemu uradniku se ne sme odkazati več oseb kakor toliko, da jim more redno dajati opravilo in jih poleg svojega službenega delovanja z uspehom podučevati in izomikati.

Kjer to bolj kaže, se sme odrediti, da se vse osebe, ki opravljajo pri sodniji ali državnem pravdnístvu pripravljalno službo, odkážejo enemu samemu sodniškemu ali državnopravdníškemu uradniku. Ta mora potem njih posel in uporabo pri drugih uradnikih sodnije ali državnem pravdnístvu vravnati v porazumu s temi.

Komur je poverjena izomika in šolanje oseb, ki so v pripravljalni službi, jih mora podučevati prav skrbno in pazljivo ter gledati na to, da opravljajo vsa naložena jim dela točno in vestno.

§. 15.

Vaje, zaukazane v §. 10. zakona o uredbi sodnij, je poveriti po številu oseb, ki so pri zborni sodniji v pripravljalni službi, enemu ali dvema sodniškima ali državnopravdniskima uradnikoma, ki imata poleg zadostne opravilne izurjenosti in praktične skušnje zadosti teoretičnih znanosti.

§. 16.

Uradnikom, katerim se poverijo vaje, in ako treba tistim uradnikom, katerim se odkaže v izomiko in šolanje več oseb, ki so v pripravljalni službi, je razmeroma odvzeti bremena njih drugega uradnega delovanja.

IV. Uredba pripravljalne službe.

§. 17.

Pripravljalna služba je v prvih šestih mesecih opraviti z uporabo pri okrajni sodniji. Za to uporabo prihaja službovanje pri zborni sodniji prve stopinje in pri državnem pravdnistvu take zborne sodnije ter traja petnajst mesecev. Pol leta nato je določenega za uporabo pri finančni prokuraturi, v odvetniški pisarnici ali pri viši deželni sodniji. Pripravljalna služba se konča z vnovično tričetrtletno uporabo pri okrajni sodniji. Kadar popolnoma odpade službovanje pri finančni prokuraturi, v odvetniški pisarnici ali pri viši deželni sodniji ali ne traja polnih šest mesecev, je porazdeliti potemtakem preostajajoči čas po izprevidu v vodbo pripravljalne službe poklicanega predsednika zborne sodnije prve stopinje na službovanje pri zborni sodniji in pri okrajni sodniji.

Kadar se ni mogoče držati tega reda, ker je pri okrajni sodniji, pri kateri bi bilo potemtakem pričeti pripravljarno službo, število oseb, ki morejo tam uspešno opravljati pripravljarno službo, v tem času že doseženo, tedaj se sme začeti pripravljalna služba s štirimesečnim poslovanjem pri preiskovalnem sodniku in pri odsekih zborne sodnije prve stopinje, poklicanih v izvrševanje kazenske sodne oblasti, za tem poslovanjem pa mora priti službovanje pri državnem pravdnistvu ter trajati dva meseca. Ko se dokonča to, nastopi uporaba pri okrajni sodniji in službovanje pri zborni sodniji prve stopinje v državljanskih stvarih ter traja devet mesecev.

Izpremeniti v sprednjih odstavkih oznamenjeni red je dopustno samo, kadar je to potrebno z ozirom na prakso, že opravljeno pred vstopom v pripravljarno službo (§. 15. zakona o uredbi sodnij). Taka prememba potrebuje odobritve predsednika višje deželne sodnije.

§. 18.

Ali in koliko oseb, katere so vsaki čas pri sodnijah po okolišu višje deželne sodnije v pripravljalni službi, sme opraviti del te službe pri viši deželni sodniji, to določa predsednik višje deželne sodnije. Ako se ne morejo vse osebe, ki so v pripravljalni službi, uporabljati pri viši deželni sodniji, je dati kolikor moči vsakemu predsedniku zborne sodnije prve stopinje vsako leto naprej na znanje, ob katerem času in za koliko oseb, katerih pripravljarno službo mora on voditi, se sme pričakovati, da se bodo mogle uporabljati pri viši deželni sodniji.

Pri izboru oseb, ki naj opravijo del pripravljalne službe pri viši deželni sodniji, se mora predsednik zborne sodnije prve stopinje ozirati kolikor moči na njih želje in pa na zasebne in družinske razmere teh oseb. Avskultanta ali pravnega praktikanta ni odkazati viši deželni sodniji, ako hoče on na mesto pri viši deželni sodniji rajši biti uporabljan pri finančni prokuraturi ali v odvetniški pisarnici in ni nič na poti dovolitvi te prošnje.

Uporaba pri viši deželni sodniji mora trajati vsaj štiri mesece.

§. 19.

Pri finančni prokuraturi ali v odvetniški pisarnici se osebe, ki so v pripravljalni službi, uporabljajo, dokler se ne ukrene nič drugega, samo na njih prošnjo. Prositi je ustno ali pismeno pri predsedniku zborne sodnije prve stopinje, ki je poklican v vodbo pripravljalne službe.

Finančni prokuraturi se smejo odkazati take osebe samo s privolitvijo predstojnika tega oblastva in po meri priložnosti za delo, katera se ponuja tamkaj.

Uporaba v odvetniških pisarnicah je omejena na pisarnice odvetnikov, oznamenjenih po odboru odvetniške zbornice po zmislu §. 11. v zakonu o uredbi sodnij. Istemu odvetniku se smeta prideliti

hkratu največ dve osebi, ki sta v pripravljalni službi. Kadar hoče oseba, ki je v pripravljalni službi, opravljati službo v pisarnici odvetnika, ki je v okolišu druge zborne sodnije prve stopinje, tedaj je o prošnji odločiti v porazumu s predsednikom te zadnje zborne sodnije.

Uporaba pri finančni prokuraturi ali v odvetniški pisarnici mora trajati vsaj štiri mesece.

Avskultanti, ki so v pripravljalni službi, uživajo med službovanjem pri finančni prokuraturi ali v odvetniški pisarnici svoj adjutum.

§. 20.

Ko se osebe, ki so v pripravljalni službi, uporabljajo pri okrajni sodnji prvič, morajo spoznavati pred vsem načela sodstva, sodne opravilne naprave in glavne oblike sodne službe. V tem času se morajo seznaniti tudi z opravili sodne pisarnice. Njih uporaba v kazenskih stvareh ne sme presegati trajanja dveh mesecev.

§. 21.

Od tistega dela pripravljalne službe, ki ga je opraviti pri zborni sodnji prve stopinje, spadajo najprej štirje meseci na poslovanje pri preiskovalnem sodniku in odsekih, poklicanih v izvrševanje kazenske sodne oblasti. Za tem mora priti službovanje pri državnem pravdnistvu, katero traja dva meseca.

Ostali čas, pridržan zborni sodnji, je dajati avskultantu ali pravnemu praktikantu opravka v državljskih stvareh, in to kolikor moči, najprej z opravili vodstva trgovinskih in združnih vpisnikov, z zemljiškoknjižnimi in konkurznimi stvarmi in potem še le s stvarmi postopanja v spornih stvareh. V krajih, kjer je trgovinska sodnija ali trgovinska in pomorska sodnija, se smejo osebe, ki so v pripravljalni službi, za neki del časa, katerega imajo opraviti pri zborni sodnji prve stopinje v državljskih stvareh, odkazati trgovinski ali trgovinski in pomorski sodnji.

Pri zbornih sodnijah, katerih opravila v državljskih ali v kazenskih stvareh so tako majhna, da bi osebe, ki so v pripravljalni službi, ne imele dovolj opraviti, če bi se omejile na eno samo opravilno skupino, se smejo one uporabljati ob enem v opravilih državljskih pravnih stvari in v opravilih ka-

zenskih stvari, kakor tudi v spornih in v nespornih državljskih stvareh.

Med službovanjem pri državnem pravdnistvu se smejo kandidati, ki so v pripravljalni službi, uporabljati tudi kot državnopravdnistveni poslovavci. Ta uporaba pak ne sme popolnoma zavzemati vsega časa, ki je določen za službo pri državnem pravdnistvu.

§. 22.

Pri viši deželni sodnji je dati osebam, ki so v pripravljalni službi, opraviti hkratu v stvareh državljske in kazenske sodne oblasti, sosebno jim je dati priložnost, da se seznanijo s prizivnim postopanjem v državljskih pravnih sporih ter so navzoče pri posvetovanju odsekov više deželne sodnije o drugih pravnih pomočkih.

Za obdelavo stvari pravosodne uprave se osebe, ki so v pripravljalni službi, ne smejo uporabljati pri viši deželni sodnji.

§. 23.

Druga uporaba pri okrajni sodnji je odmenjena edino vadbam v službenih vrstah državljske sodne oblasti.

Najprej se morajo avskultanti ali pravni praktiki baviti s stvarmi prostovoljne (nesporne) sodne oblasti in sosebno z zapuščinskim postopanjem in skrbstvenimi stvarmi, potem je prestopiti k državljskim spornim stvarem. Razmerje trajanja teh dveh delov, je po tem, kakor je posamezna oseba izomikana, odmeriti tako, da ji bo mogoče popolniti kake pomanjkljivosti, ki bi še bile v njeni pripravljenosti, ter odstraniti negotovosti.

Med to uporabo pri okrajni sodnji je šteti za najvažnejšo stvar vse priprave to, da se dotična oseba navadi odločati in sicer v glavni stvari reševati pravne stvari.

§. 24.

Ko se bavijo s pravnimi stvarmi, ki se rešujejo v ustnem postopanju, je osebam, katere so v pripravljalni službi, najprej zaukazati, da naj bodo pri določenih razpravah navzoče ter naj naredo o njih teku in posledkih kratko poročilo, v katerem je obravnavati tudi pravno prašanje ter razložiti in vtemeljiti končne izvide, ki so važni za odločbo.

Ko si je avskultant ali pravni praktikant na ta način pridobil sposobnost, popisati vsebino razprave v jedrnatih besedi prav in pregledno, mu je naložiti pisanje postranskega zapisnika pri razpravi. Postranski zapisnik se ne sme priložiti spisom pravne stvari; voditelj razprave ga mora pregledati ter opozoriti potem avskultanta ali pravnega praktikanta na pomanjkljivosti zapisnika ter ga podučiti, kako bi moral zapisnik biti sestavljen prav.

Precej ko izkažejo predloženi razpravni zapisniki zadostno izurjenost v pisanju zapisnika, se sme osebam, ki so v pripravljalni službi, izročiti pisanje razpravnega zapisnika samega v državljskih in kazenskih stvareh.

§. 25.

Da se dá osebam, ki so v pripravljalni službi, priložnost, izuriti se v domnevanju in obdelavi večega, pismeno predloženega gradiva dejanstev, jim je naložiti, da naj preuče več spise ter sestavijo poročila o njih vsebini. Pri tem se pak ni omejiti na to, da se napravi posnetek iz spisov, ampak na ta način je delovati tudi na to, da se v zbuditi in utrdi sposobnost, doseči samostavno pravno presojo med nasprotujočimi si pravnimi izvajami. Zato je avskultantu ali pravnemu praktikantu naložiti, da naj v teh poročilih svoje pravno mnenje pojasni nadrobno in oziraje se na nazore, ki so se glede teh prašanj izrekli v strokovnem znanstvenem slovstvu, ter da naj pretrese pravne trditve in juristične razložbe strank. Ta poročila je oceniti v ustnih pogovorih, in to kolikor mogoče, privzemši k njim druge osebe, ki so v pripravljalni službi in katere je pozvati, da naj razložijo svoje mnenje.

§. 26.

Ko so osebe, ki so v pripravljalni službi, zadosti izurjene v domnevanju, razlaganju in obdelovanju dejanskega stanu in pravnih prašanj, jim je izročiti s prva lože, potem pa težavnejše opravilne primere, da jih obdelajo in rešijo samostavno.

Pri tem pak je vselej imeti na videžu namen poduka. Odkazovati se ne smejo večinoma opravilni kosi, ki se dadó rešiti lahko in tako, da je to že naprej razvidno; opravilni kosi, ki terjajo samo, da se izpolnijo obrazci i. e. r., se smejo izročiti v rešitev osebam, ki so v pripravljalni službi, samo v obsegu, katerega zahteva namen poduka sam.

Po odstavku 1. se sme osebam, ki so v pripravljalni službi, naložiti poleg drugega: sestavljanje dejanskega stanu sodbe, načrtovanje sodeb in sklepov na podstavi ustne razprave, pismeno narejanje razložbe o posledkih pripravljalnega postopanja ali uvodne razložbe za prizivno razpravo, med uporabo pri državnem pravdnistvu pa sestavljanje obtožbenic in ustavitvenih predlogov ali drugih, med pripravljalnim postopanjem navadnih predlogov.

§. 27.

Na vadbe v zasliševanju strank, prič in drugih oseb je paziti z največo skrbnostjo. Da sa doseže potrebna izurjenost v tem, v to je pripraven zlasti posel pri preiskovalnem sodniku. Osebam, ki so v pripravljalni službi, je s prva ukazati, da pazljivo poslušajo izpraševanje in v ta namen jim je, v kolikor je to mogoče, priobčiti pred zasliševanjem njega namen.

Pozneje jim je naložiti zaslišbe, katere morajo opraviti vpricho preiskovalnega sodnika; preiskovalni sodnik sme po potrebi posegati vmes, popravlja je in dopolnjeva je zaslišbo. Pri teh zaslihbah je prav tako prestopati polagoma od ložih do težih nalog.

§. 28.

Pri zbornih sodnijah je osebe, ki so v pripravljalni službi, privzemati premenoma k nejavnim sejam odsekov. Smé se jim ukazati, da naj o teku in posledku posvetovanja posameznih pravnih stvari naredé poročilo, iz katerega je posneti predloge odsekovih udov, bistvo pretresovanja in način in pa vsebino sklepa. Poročilo je predložiti predsedniku ali udu odsekovemu in ta je mora s sestaviteljem kritično oceniti (§. 25.).

V kolikor imajo osebe, ki so v pripravljalni službi, že sposobnost za to, se jim sme naložiti pisanje zapisnika o posvetovanju. Kadar se je posvetovati v odseku o opravljenih kosih, ki so bili obdelani po oseb, ki je v pripravljalni službi, se sme ta poklicati, da ustno razloži načrt rešila, ki ga je naredila ona.

§. 29.

Ko se avskultanti in pravni praktikanti, ki so v pripravljalni službi, uporabljajo pri finančni prokuraturi ali v odvetniški pisarnici, se morajo sezna-

nit zlasti z razvijanjem in izvrševanjem pravnih stvari s stališča strank.

V-ta namen jih je, v kolikor to dopuščajo okoliščini, privzemati k opravam pozvedeb ali jim poverjevati samostalno vzprejemanje pojasnil. Nadalje jih je uporabljati s sestavljanjem vlog za stranke v vseh vrstah odvetniškega delovanja, zlasti pa z narejanjem pripravljanih pravnih spisov, in pismenih predlogov v pravosodnih stvareh. V kolikor je to dopustno po zakonu, je osebam, ki so v pripravljalni službi, poveriti tudi zastopanje strank pri razpravah v državljskih in kazenskih stvareh.

§. 30.

Opravične zaznamke, katere morajo pisati osebe, ki so v pripravljalni službi (§. 7. zakona o uredbi sodnij), je po dovršeni vsaki dobi pripravljalne službe izročiti predsedniku zborne sodnije prve stopinje, kateremu pristoji vodba pripravljalne službe. Te opravične zaznamke in pa spričevala o opravah oseb, ki so v pripravljalni službi, je hraniti pri njih osebnih spisih ter jih o svojem času priložiti prošnji za pripust k preskušnji za sodniško službo.

V. Vadbe z osebami, ki so v pripravljalni službi.

§. 31.

Vadbe, ki se opravljajo pri zbornih sodnijah, je imeti v dobi od 1. dne oktobra do konca maja vsaki teden po dve uri.

Osebe, ki so v pripravljalni službi, so dolžne, dokler se uporabljajo pri zborni sodniji, pri okrajni sodniji na sedežu glavne sodnije ali pri državnem pravdnstvu zborne sodnije prve stopinje, udeleževati se teh vadeb. Mimo njih se smejo udeleževati vadeb pravni praktikanti, ki so v pripravljalni službi, preskušeni avskultanti in sodni adjunkti; pravne praktikante in preskušene avskultante je ob začetku vsake nove dobe teh vadeb pozvati, da naj se jih udeležujejo.

§. 32.

Vadeb morajo v prvi vrsti nadomeščati to, da imajo osebe, ki so v pripravljalni službi, v ustnem neposrednem postopanju redkeje priložnost, skuševati se v presojanju na podstavi kontradiktorne razprave. Pri tem se mora v vadbah gojiti tudi pravno-

znanstvena stran pripravljalne službe, delovati na utrdbo in poglobitev med raznimi uporabami zadobljenih znanosti in dajati priložnost, da se osebe, ki so v pripravljalni službi, priučé, priprosto in prav razlagati ustno pravde in pravna prašanja.

§. 33.

Priprave, ki služijo v to, je vkreniti posamez po sposobnosti in znanju udeležnikov. Posebno pripravni pomočki so: ustno poročanje o težavnejših pravnih stvareh na podstavi spisov, združeno s pomenkom o pravni stvari, pri kateri morajo udeležniki razvijati svoje nazore v svobodnem predavanju; pomenkovanje o važnih odločilih najviše sodnije, ki ga je vravnati enako; napravljane predavanj o jurističnih predmetih, določenih pravnih primerih ali novih strokovnih delih; odrejanje pismenih izdelkov enake vsebine, oziraje se na najvažnejše prikazni dotičnega slovstva i. d. v. V vadbah se bo ozirati po možnosti na tiste pravne tvarine, ki se, kakor n. pr. zavarovalno pravo, pravo o obrambi znamenek, vzorcev in patentov, pravo o železnicah, obrtno zakonodavstvo, vodno, rudniško in gozdarsko pravo pušča pri teoretičnih državnih preskušnjah navadno v nemar, katero pa bo sodnik morda prisiljen uporabljati v spornih primerih.

§. 34.

Delovni črtež vadeb, ki jih bo imeti v bližnji nastopni dobi, je predložiti v odobritev predsedniku višje deželne sodnije.

O preteku vadeb in o delovanju pri vadbah je po dovršeni dobi za vadbe poročati po predsedništvu višje deželne sodnije pravosodnemu ministru. V tem poročilu je imenovati osebe, ki so v pripravljalni službi ter so se posebno odlikovale pri vadbah s samostalnimi deli ali drugači.

§. 35.

Poročila, katera daje avskultant ali pravni praktikant, ki je v pripravljalni službi, pismeni izdelki, ki jih je on napravil, in pa predavanja, ki jih je imel pri vadbah, je vpisati v opravični zaznamek (§. 7. zakona o uredbi sodnij).

Udeležbe pri pomenkih, ki se sprožijo, ni navajati v tem opravičnem zaznamku.

VI. Končna določila.**§. 36.**

Ta ukaz stopi v veljavnost 1. dne januarja 1898. l.

Izvemši predpise o uporabi pri državnem pravnikištvu, pri finančni prokuraturi ali v odvetniški pisarnici, veljajo določila tega ukaza tudi o tistih avskultantih in pravnih praktikantih, ki so nastopili sodno prakso že pred 1. dnem januarja 1898. l. Njih dvoletno sodno prakso je od 1. dne januarja 1898. l. počenši po meri časa, ki še manjka, da se ona dokonča, urediti, kolikor moči se oziraje na določila tega ukaza.

§. 37.

Pravilne vadbe, oznamene v §. 10. zakona o uredbi sodnij, je v okoliših tistih viših deželnih sodnij, v katerih ni še bilo dosedaj takih vadeb, začeti meseca februarja 1898. l.

Teh vadeb se morajo udeleževati vsi avskultanti, ki so nastopili sodno prakso že pred 1. dnem januarja 1898. l., pa še niso opravili do tega časa preskušnje za sodniško službo.

Biliński s. r.**Gleispach s. r.**